رسانه تمدنی امت اسلامی و فراخوان جهانی برای وحدت در برابر ظلم

اربعین حسینی را نمی‌توان صرفاً یک آیین مذهبی یا مناسبت عبادی دانست. این رخداد، امروز به یکی از بزرگ‌ترین پدیده‌های اجتماعی و فرهنگی جهان اسلام تبدیل شده است؛ پدیده‌ای که مرزهای جغرافیایی، قومی و حتی مذهبی را در می‌نوردد و میلیون‌ها انسان را حول یک حقیقت مشترک گرد هم می‌آورد: ایستادگی در برابر ظلم و پاسداشت کرامت انسان.

رهبر معظم انقلاب اسلامی، راهپیمایی اربعین را «رسانه‌ای بی‌همتا» و نماد «وحدت حسینی» معرفی کرده‌اند؛ رسانه‌ای که بدون تکیه بر ساختارهای رسمی تبلیغاتی، پیام خود را با حضور میلیون‌ها انسان از مذاهب، ملیت‌ها و حتی ادیان مختلف به جهان مخابره می‌کند. در جهانی که افکار عمومی بیش از هر زمان دیگری در معرض عملیات رسانه‌ای و روایت‌های جهت‌دار قرار دارد، اربعین نشان داده است که حقیقت، زمانی که به تجربه‌ای جمعی تبدیل شود، نیازی به تبلیغات مصنوعی ندارد؛ خود به بزرگ‌ترین رسانه تبدیل می‌شود.

یکی از مهم‌ترین ابعاد اربعین، ظرفیت آن برای بازسازی همبستگی اسلامی است. برخلاف تصویری که گاه از

بیرون جهان اسلام القا می‌شود، اربعین نه یک مراسم اختصاصی برای شیعیان، بلکه عرصه‌ای برای حضور گسترده مسلمانان با گرایش‌های مختلف است. بسیاری از اندیشمندان اهل سنت، حادثه کربلا را نقطه مشترک وجدان اسلامی می‌دانند و معتقدند قیام امام حسین علیه‌السلام، دفاع از اصول بنیادین اسلام در برابر انحراف قدرت سیاسی بود، نه نزاعی مذهبی یا فرقه‌ای. از همین منظر، شعار «الحسین یجمعنا» صرفاً یک شعار عاطفی نیست، بلکه بیانگر ظرفیتی واقعی برای همگرایی امت اسلامی است.

با این حال، بخشی از فاصله‌ای که میان برخی جوامع اسلامی و فرهنگ عاشورا وجود دارد، بیش از آنکه ریشه در اختلافات اعتقادی داشته باشد، محصول روایت‌های تاریخی تحریف‌شده، تبلیغات سیاسی و ناآگاهی متقابل از باورهای یکدیگر است. تجربه اربعین نشان داده است که ارتباط مستقیم میان مسلمانان، بسیاری از این سوءبرداشت‌ها را از میان برمی‌دارد و امکان گفت‌وگو بر پایه مشترکات اسلامی را فراهم می‌سازد. از این منظر، اربعین تنها یک مراسم زیارتی نیست؛ بلکه عرصه‌ای برای اصلاح تصویر متقابل مذاهب اسلامی و تقویت سرمایه اجتماعی امت است.

از سوی دیگر، پیام اربعین تنها به درون جهان اسلام محدود نمی‌شود. جوهره نهضت حسینی، مقابله با ظلم، دفاع از عدالت و حفظ کرامت انسان است؛ ارزش‌هایی که مخاطب آن همه آزادگان جهان هستند. اگر عاشورا، مرزبندی میان حق و باطل را به نمایش گذاشت، اربعین استمرار همان پیام در قالب یک حرکت اجتماعی جهانی است. حضور میلیون‌ها انسان در مسیر کربلا، اعلام این حقیقت است که ظلم، هر نام و نشانی که داشته باشد، مشروعیت نمی‌یابد و مقاومت در برابر آن، مسئولیتی انسانی و دینی است.

از این منظر، اربعین را باید سرمایه‌ای راهبردی برای جهان اسلام دانست؛ سرمایه‌ای که می‌تواند در برابر پروژه‌های تفرقه‌افکنانه، هویت مشترک مسلمانان را بازتعریف کند. دشمنان امت اسلامی سال‌ها کوشیده‌اند اختلافات مذهبی را به شکاف‌های هویتی و امنیتی تبدیل کنند، اما اربعین هر سال تصویری متفاوت ارائه می‌دهد؛ تصویری از همکاری، همدلی، خدمت متقابل و همزیستی مسلمانانی که با وجود تفاوت‌های مذهبی، در محبت اهل‌بیت علیهم‌السلام، دفاع از عدالت و نفی ظلم، اشتراک دارند.

امروز بیش از هر زمان دیگری، جهان اسلام به چنین سرمایه‌های وحدت‌آفرینی نیازمند است. اربعین نشان می‌دهد که وحدت اسلامی نه یک آرمان دست‌نیافتنی، بلکه واقعیتی قابل تحقق است؛ واقعیتی که بر پایه قرآن، سنت نبوی و ارزش‌های مشترک اسلامی شکل می‌گیرد، نه بر حذف تفاوت‌ها. هنگامی که میلیون‌ها انسان در مسیر کربلا در کنار یکدیگر حرکت می‌کنند، در حقیقت این پیام را به جهان مخابره می‌کنند که امت اسلامی، علی‌رغم همه اختلافات، همچنان از ظرفیت عظیمی برای همگرایی، عزت و نقش‌آفرینی در

معادلات جهانی برخوردار است.

از این رو، اربعین را باید «فراخوان جهانی برای وحدت در برابر ظلم» دانست؛ فراخوانی که از کربلا آغاز می‌شود، اما مخاطب آن همه ملت‌هایی هستند که کرامت انسان، عدالت و آزادی را ارزش‌های غیرقابل معامله می‌دانند. این همان پیام ماندگار نهضت حسینی است؛ پیامی که نه زمان آن را کهنه کرده و نه مرزهای جغرافیایی توانسته‌اند آن را محدود سازند.